

Godišnje
izvješće

2022

SLUŽBA ZA ANTIDOPING
HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO
ZDRAVSTVO (HZJZ)

Sadržaj

UVOD	2
1. PROVOĐENJE I USAVRŠAVANJE PRAVNE REGULATIVE.....	4
2. PROVOĐENJE DOPINŠKIH TESTIRANJA, ISTRAGA I UPRAVLJANJE REZULTATIMA ...	7
3. PREVENCIJA DOPINGA	14
4. MEĐUNARODNA SURADNJA	19
5. TERAPIJSKA IZUZEĆA	22
6. MEDICINA I ZNANOST	26
7. ODRŽAVANJE PROSTORA I OPREME	27

UVOD

Od 1. siječnja 2019. godine stupanjem na snagu Zakona o zdravstvenoj zaštiti (NN 100/2018), te prema odredbi članka 274., Hrvatski zavod za javno zdravstvo (HZJZ) preuzeo je sve obveze i aktivnosti Hrvatskog zavoda za toksikologiju i antidoping (HZTA). Služba za antidoping HZTA u toj tranziciji pozicionirana je kao Služba za antidoping u Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo (Služba za antidoping HZJZ-a).

Osnovni cilj Službe za antidoping HZJZ-a je zaštititi osnovno pravo sportaša da sudjeluju u sportu bez dopinga i na taj način promovirati zdravlje, pravednost i jednakost za sve sportaše.

Taj cilj se postiže stvaranjem i provođenjem usklađenih, ujednačenih i učinkovitih antidopinških programa na nacionalnom i međunarodnom nivou.

U postizanju cilja Služba za antidoping predlaže i provodi mjere u borbi protiv dopinga, primjenjuje Pravilnik o antidopingu, odredbe Konvencija UNESCO-a i Vijeća Europe, Kodeksa WADA-e (Svjetska antidopinška agencija), pravila međunarodnih sportskih saveza i Međunarodnog olimpijskog odbora, te provoditi sustavno praćenje i usklađivanje akcija vladinih i nevladinih organizacija.

U svrhu provođenja mjera i aktivnosti antidopinškog programa, Služba za antidoping surađuje s Ministarstvom zdravstva, Ministarstvom turizma i sporta, Upravom za sport pri Ministarstvu turizma i sporta, Sportskom inspekcijom pri Ministarstvu turizma i sporta, Ministarstvom pravosuđa i uprave, Ministarstvom unutarnjih poslova, Državnim odvjetništvom, Ministarstvom financija – Carinska uprava, Uredom pravobraniteljice za djecu, Ministarstvom vanjskih i europskih poslova, Ministarstvom kulture i medija – Odjel za UNESCO i Ministarstvom znanosti i obrazovanja.

U sklopu nevladinih organizacija Služba za antidoping surađuje s UNESCO-om, WADA-om, Vijećem Europe, iNADO-om, CEADO-om (Srednjoeuropska antidopinška organizacija), Hrvatskim olimpijskim odborom, Hrvatskim paraolimpijskim odborom, Zdravstvenom komisijom Hrvatskog olimpijskog odbora, Medicinskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, Kineziološkim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, Fakultetom političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu,

Hrvatskom olimpijskom akademijom, Hrvatskom agencijom za lijekove i medicinske proizvode, Hrvatskim školskim sportskim savezom, nacionalnim sportskim savezima i sportskim klubovima u Republici Hrvatskoj, nacionalnim antidopinškim organizacijama drugih zemalja, UEFA-om, World Athletics-om (prije IAAF) i drugim međunarodnim sportskim savezima.

U 2022. rad Službe za antidoping HZJZ-a odvijao se u sedam glavnih područja:

1. Provođenje i usavršavanje pravne regulative
2. Provođenje dopinških testiranja, istraga i postupanje s rezultatima
3. Prevencija doppinga
4. Međunarodna suradnja
5. Terapijska izuzeća
6. Medicina i znanost
7. Održavanje prostora i opreme

1. PROVOĐENJE I USAVRŠAVANJE PRAVNE REGULATIVE

Od 2019. godine HZJZ je kao pravni slijednik HZTA-e postao obveznik Kodeksa WADA-e. Potpisan je Ugovor između WADA-e i HZJZ-a u vezi korištenja sustava ADAMS.

Tijekom 2022. godine rad Službe za antidoping se odvijao u skladu s Pravilnikom za borbu protiv dopinga HZJZ-a. Dodatni pravilnici i poslovnici bitni za rad Službe za antidoping bili su sljedeći: Pravilnik o provođenju dopinške kontrole, Pravilnik o akreditaciji i reakreditaciji dužnosnika dopinške kontrole, Pravilnik o odobravanju TUE, Poslovnik stegovnog i žalbenog vijeća i Poslovnik savjeta za znanost. Mandatna vijeća osnovana radi provođenja antidopinških aktivnosti bila su sljedeća: TUE Povjerenstva, Stegovno vijeće i Žalbeno vijeće.

Usklađivanje antidopinških dokumenata s novom antidopinškom regulativom

Krajem 2020. godine, radi usklađenja s novom antidopinškom regulativom, odobreni su novi antidopinški dokumenti koji su stupili na snagu 1. siječnja 2021.: Pravilnik o antidopingu, Pravilnik o terapijskim izuzećima i Poslovnik stegovnog vijeća.

Tijekom 2022. godine provedene su izmjene Pravilnika o antidopingu, odobrene od strane Upravnog vijeća HZJZ-a u lipnju 2022., u dijelu koji se odnosi na odredbe koje propisuju rad Žalbenog vijeća, a sukladno činjenici da je Žalbeno vijeće osnovano pri Centru za prava u sportu Hrvatskog olimpijskog odbora te je njegov rad reguliran internim propisima HOO-a. U ovom procesu Služba za antidoping intenzivno je surađivala sa HOO-om na radu u uspostavljanju operativno i institucionalno neovisnog žalbenog tijela.

Nastavljena je i suradnja s Hrvatskim olimpijskim odborom u realizaciji preporuka prema nacrtu izvješća radne komisije za praćenje sukladnosti Vijeća Europe.

Tijekom 2022. godine, provedene su aktivnosti kako bi se riješile zadane korektivne mjere iz nadzora i izvještaja WADA-e, provedenog u studenome 2021. godine. Tako su sve zadane korektivne mjere riješene do 23.09.2022. i time postignuta puna sukladnost sa Kodeksom WADA-e te formalno okončan postupak nadzora.

U 2022. intenzivirana je suradnja i koordinacija sa Policijskim nacionalnim uredom za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta i s Ministarstvom unutarnjih poslova, a naročito u nastojanju postizanja Sporazuma o suradnji i razmjeni informacija.

Tijekom 2022. godine Služba za antidoping HZJZ-a sudjelovala je u konzultacijama radne skupine za ažuriranje Popisa droga, psihotropnih tvari i biljaka iz kojih se može dobiti droga te tvari koje se mogu uporabiti za izradu droga te Liste tvari zabranjenih u sportu za potrebe primjene članka 191.a Kaznenog zakona (NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19, 84/21). Nakon završenih konzultacija, očekuje se da navedeni popisi stupe na snagu kroz zakonsku proceduru početkom 2023. godine.

Služba za antidoping HZJZ-a tijekom 2022. godine provodila je suradnju sa Ministarstvom turizma i sporta, Upravom za sport u realizaciji preporuka prema nacrtu izvješća radne komisije za praćenje sukladnosti Vijeća Europe.

Jednako tako, provedene su mjere prema izvješću monitoring skupine Vijeća Europe za sukladnost s Konvencijom za borbu protiv dopinga Vijeća Europe. U tom smislu, provedene su i konzultacije za donošenje Zakona o sportu (NN 141/22) i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti, koji je tijekom 2022. godine pušten u zakonodavnu proceduru.

U 2022. godini Služba za antidoping HZJZ-a provodila je temeljem Pravilnika o antidopingu odredbe Kodeksa Svjetske antidopinške agencije, Međunarodnog standarda za terapijska izuzeća, Međunarodnog standarda za testiranja i istrage, Međunarodnog standarda za zaštitu privatnosti i osobnih podataka, Međunarodnog standarda za laboratorije, Popisa zabranjenih sredstava za 2022., Međunarodnog standarda za sukladnost s Kodeksom, Međunarodnog standarda za edukaciju i Međunarodnog standarda za postupanje s rezultatima.

Tijekom 2022. godine održani su *online* i *onsite* sastanci pod organizacijom CEADO (Central European Anti-Doping Organization). Članovi CEADO-a su antidopinške organizacije Austrije (NADA Austria), Mađarske (HUNADO), Poljske (POLADA), Republike Češke (CADC), Slovačke (SADA), Slovenije (SLOADO), Srbije (ADAS) i Hrvatske (HZJZ).

U suradnji sa Upravom za sport pri Ministarstvu turizma i sporta provodile su se konzultacije vezane uz upite raznih tijela vezanih uz sport i antidoping. Također su provedene konzultacije

vezane uz izvješće radne skupine za praćenje sukladnosti s Konvencijom Vijeća Europe za antidoping s ciljem ispunjavanja obveza prema Konvenciji i Kodeksu WADA-e.

Na temelju izvješća monitoring skupine Vijeća Europe i WADA-e u vezi provedenog nadzora 2019. godine, dalje su se provodile aktivnosti usklađivanja s Konvencijom. Aktivnosti vezane uz koordinaciju antidopinške politike u skladu s nacrtom izvješća radne komisije za praćenje sukladnosti Vijeća Europe planiraju se prema posebnom cilju 6.1.6 Nacionalnog programa športa 2019.-2026. te, u sklopu navedenog, nastavak inicijative za osnivanje koordinacijskog tijela za antidoping.

Predloženo je osnivanje radne skupine za koordinaciju antidopinške politike radi učinkovitog dijeljenja informacija i planiranja antidopinške strategije na nivou vladinih i nevladinih tijela uključenih u pitanja razvoja sporta i/ili dopinga u Republici Hrvatskoj.

Sukladno zahtjevima koji proizlaze iz Međunarodne konvencije protiv dopinga u športu UNESCO-a i njezinih provedbenih dokumenata, aktualizirano je osnivanje nacionalne platforme za sukladnost, s ciljem učinkovitog provođenja mjera vezanih uz održavanje/postizanje sukladnosti zemlje članice Konvencije.

Zakon o sportu (NN 141/2022), pri čijem je donošenju Služba za antidoping sudjelovala u procesu javne rasprave, izglasan 29.11.2022. godine, a stupio na snagu 01.01.2023. godine, svojim je odredbama dodatno osnažio poziciju Službe za antidoping HZJZ-a, što se posebno odnosi na odredbe o uspostavi nadležnosti nad osobama u sustavu sporta.

Služba za antidoping HZJZ-a je tijekom 2022. godine provodila konzultacije sa Ministarstvom zdravstva, a u pogledu donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti, što se posebno odnosi na provedbu Pravilnika o antidoping, Svjetskog antidopinškog kodeksa te međunarodnih konvencija u području antidopinga.

2. PROVOĐENJE DOPINŠKIH TESTIRANJA, ISTRAGA I POSTUPANJE S REZULTATIMA

U skladu s međunarodnim trendovima u borbi protiv dopinga testiranje se planira i provodi sa sve većim osloncem na podatke prikupljene iz raznih izvora, a povezane s mogućim korištenjem zabranjenih tvari i sredstava.

Testiranje u 2022. godini provedeno je u skladu s Planom testiranja i u skladu s Tehničkim dokumentom za specifičnu sportsku analizu WADA-e.

Testiranja

U skladu s odredbom 4.2 Međunarodnog standarda za testiranje i istrage WADA-e izrađen je Plan testiranja za 2022. godinu, u kojem su procijenjeni faktori rizika za svaki pojedini sport, uzevši u obzir povijest dopingiranja i popularnost pojedinih sportova u Republici Hrvatskoj. Na osnovu iskustva iz prethodnih godina planirano je povećanje broja testiranja u sportovima za koje je procijenjeno da je mogućnost dopingiranja najveća. U Planu testiranja dosljedno je primjenjivan WADA-in Tehnički dokument za specifičnu sportsku analizu (TDSSA2022). Za 2022. godinu u Planu smo povećali broj testiranja u odnosu na 2021. godinu, što je i intencija za svaku sljedeću godinu.

U 2022. godini, u Nacionalnom programu, prikupljeno je ukupno 810 uzoraka na dopinškim kontrolama (bez ABP-a). U skladu s međunarodnim standardima od ukupnog broja uzoraka analizirano je 796 uzoraka od čega 367 na natjecanju, a 429 izvan natjecanja. Provedeno je 105 analiza iz krvi, od čega je prikupljeno 55 uzoraka za detektiranje prisutnosti hormona rasta, a 50 uzoraka prikupljeno je u programu biološke putovnice sportaša. Provedeno je 741 analiza uzoraka iz urina kao biološkog materijala.

Provedeno je 170 testiranja na egzogenu primjenu tvari koje stimuliraju eritropoezu, 165 testiranja na egzogenu primjenu čimbenika otpuštanja hormona rasta i 55 testiranja na egzogenu primjenu hormona rasta.

Dopinška testiranja u nacionalnom programu

SPORTOVI/DISCIPLINE	NA NATJECANJU	IZVAN NATJECANJA	UKUPNO	ESA	GH	GHRF	ABP
<i>alpsko skijanje</i>	0	3	3	1	0	2	0
<i>atletika</i>	23	37	60	25	6	9	14
<i>atletika gluhi</i>	0	1	1	0	0	1	0
<i>atletika paraolimpijci</i>	19	7	26	9	0	10	0
<i>biciklizam</i>	4	9	13	9	0	4	3
<i>boćanje</i>	4	3	7	0	0	0	0
<i>bodybuilding</i>	14	0	14	2	0	12	0
<i>boks</i>	12	17	29	5	3	10	0
<i>daljinsko plivanje</i>	4	0	4	2	0	2	0
<i>dizanje utega</i>	8	6	14	2	1	8	0
<i>futsal</i>	8	15	23	1	0	7	0
<i>gimnastika</i>	6	17	23	2	2	2	0
<i>hokej na ledu</i>	6	0	6	1	0	2	0
<i>hrvanje</i>	9	21	30	8	2	4	6
<i>jedrenje</i>	0	5	5	1	0	2	0
<i>judo</i>	6	16	22	2	2	2	0
<i>judo gluhi</i>	0	1	1	0	0	1	0
<i>kajak kanu</i>	0	12	12	6	3	3	3
<i>karate</i>	6	14	20	3	2	3	0
<i>kickboxing</i>	20	6	26	7	0	11	0
<i>klizanje</i>	3	1	4	1	0	0	0
<i>košarka</i>	22	24	46	5	3	7	0
<i>nogomet</i>	36	34	70	7	7	7	0
<i>obaranje ruku</i>	6	0	6	1	0	2	0
<i>odbojka</i>	20	20	40	2	0	4	0
<i>plivanje</i>	25	20	45	13	4	4	0
<i>plivanje gluhi</i>	0	2	2	1	0	1	0
<i>plivanje paraolimpijci</i>	0	2	2	0	0	0	0
<i>powerlifting</i>	21	10	31	3	6	13	0
<i>ragbi</i>	0	6	6	1	0	3	0
<i>ronjenje</i>	11	3	14	5	0	4	3
<i>rukomet</i>	24	31	55	6	6	6	0
<i>rukomet gluhi</i>	0	18	18	3	0	4	0
<i>savate</i>	6	0	6	1	0	2	0
<i>skijaško trčanje</i>	0	3	3	2	0	1	0
<i>snowboard</i>	0	1	1	1	0	0	0
<i>stolni tenis</i>	6	5	11	1	1	1	0
<i>streličarstvo</i>	0	2	2	0	0	0	0
<i>streljaštvo</i>	0	6	6	0	0	0	0
<i>streljaštvo gluhi</i>	0	4	4	0	0	0	0
<i>taekwondo</i>	6	10	16	2	2	2	0
<i>taekwondo gluhi</i>	0	2	2	1	0	1	0
<i>tenis</i>	0	8	8	1	0	1	0
<i>triatlon</i>	6	0	6	4	0	2	0
<i>vaterpolo</i>	17	6	23	2	2	2	0
<i>veslanje</i>	9	21	30	21	3	3	21

SPORTOVI/DISCIPLINE	NA NATJECANJU	IZVAN NATJECANJA	UKUPNO	ESA	GH	GHRF	ABP
UKUPNO	367	429	796	170	55	165	50
ABP		50	50				

U sklopu međunarodne suradnje prikupljeno je 156 uzorka, od čega 126 na natjecanju, a 30 izvan natjecanja. Provedeno je 148 analiza iz urina kao biološkog materijala i 8 analiza krvi.

SPORT	NA NATJECANJU	IZVAN NATJECANJA	UKUPNO	KRV	URIN
atletika	21	0	21	0	21
atletika paraolimpijci	0	3	3	0	3
biciklizam	8	3	11	6	5
boćanje	4	2	6	0	6
boks	6	0	6	0	6
gimnastika	7	3	10	1	9
judo	26	0	26	0	26
kickboxing	3	1	4	0	4
mačevanje	5	0	5	0	5
odbojka	4	0	4	0	4
rafting	4	0	4	0	4
ribolov	0	3	3	0	3
ronjenje	0	2	2	0	2
samostrel	2	0	2	0	2
skokovi u vodu	0	5	5	0	5
streljaštvo	34	0	34	0	34
vaterpolo	2	0	2	0	2
veslanje	0	8	8	1	7
UKUPNO	126	30	156	8	148

Služba za antidoping HZJZ-a nastavila je s provedbom steroidnog modula biološke putovnice kojim se vrlo pouzdano otkrivaju najniže koncentracije egzogeno unesenih sredstava iz skupine S1 (anabolički steroidi) koji pripadaju nespecificiranim tvarima.

Programom hematološkog modula biološke putovnice sportaša obuhvaćeno je u 2022. godini 16 sportaša.

Skupina određena za testiranje

U Skupini određenoj za testiranje bilo je 60 sportaša, a u Skupini za testiranje bilo je 27 sportaša. Sportašima se pružala pomoć u dostavljanju podataka o lokaciji, omogućila edukacija i dostupnost putem telefona. WADA-in Tehnički dokument za specifičnu sportsku analizu primjenjivao se na Skupinu određenu za testiranje u skladu s Planom testiranja.

Dopinški kontrolori

Nadzor rada dopinških kontrolora kontinuirano se provodi tijekom cijele godine nadzorom rada na terenu i nadzorom obrazaca s dopinških kontrola.

Godišnji sastanak i radionice održane su s dopinškim kontrolorima u 3 grada, Zagrebu, Splitu, i Rijeci.

Programska podrška za testiranje

Praćenje specifičnih analiza po sportovima omogućeno je korištenjem programa APLIKATA. Izvršena je nadogradnja sustava za praćenje dopinških kontrola putem online aplikacije DCR za administraciju dopinških kontrola (Aplikata) kojim je navedena aplikacija nadograđena s mogućnošću upisa i praćenja ishoda dopinških kontrola neovisno o dobivenim uzorcima.

Postupanje s uzorcima

S ciljem jačanja lanca čuvanja uzoraka i održavanja što je moguće veće kvalitete uzoraka za analizu uz postojeće mjere čuvanja uzoraka i sustav pohranjivanja i alarmiranja osigurava se prijenos uzoraka u prijenosnim rashladnim kutijama (cool box) uz kontrolu temperature tijekom transporta (data logger) u skladu s odredbama Međunarodnog standarda za testiranje i istrage.

Istrage i prikupljanje podataka

U Odjel za testiranje i istrage Službe za antidoping Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo integriran je i rad Odsjeka za prikupljanje, procjenu i korištenje podataka u vezi s kršenjem antidopinških pravila.

Na internetskoj stranici Službe za antidoping otvoren je portal 'Prijavi doping' putem kojeg svi zainteresirani mogu anonimno prijaviti kršenje antidopinških pravila. Nadamo se da će sportaši, sportski djelatnici i ljubitelji sporta u Hrvatskoj iskoristiti ovu mogućnost i da će prijavljivanjem dopinga pridonijeti borbi za čist sport.

Odsjek za prikupljanje, procjenu i korištenje podataka u vezi s kršenjem antidopinških pravila kontinuirano prati sportaše i prateće osoblje sportaša za koje postoje informacije o mogućem kršenju antidopinških pravila. Na osnovu prikupljenih podataka donose se zaključci na osnovu kojih se provode daljnji postupci i mjere koje uključuju testiranje sportaša na natjecanju i izvan natjecanja, dodatno praćenje sportaša i pratećeg osoblja sportaša, te uključivanje u Skupinu određenu za testiranje HZJZ-a.

Propusti u podacima o lokaciji

U 2022. godini završeni su postupci za deset propuštenih testiranja i tri propusta u dostavljanju podataka o lokaciji. Ukupno trinaest propusta u podacima o lokaciji.

Postupanje s rezultatima

Stegovno vijeće

U sklopu postupanja s rezultatima, održano je sedam sjednica Stegovnog vijeća HZJZ-a.

U 2022. godini osmero sportaša je bilo pozitivno na zabranjene tvari.

U 2022. godini jedan je sportaš bez odobrenja prekinuo postupak dopiņške kontrole.

U 2022. godini protiv osmero sportaša (za četvoricu zbog mogućeg kršenja antidopiņskih pravila koja su se dogodila u 2021. godini) je pokrenut stegovni postupak pred Stegovnim vijećem HZJZ-a. Za petero sportaša je u tijeku postupak revizije.

Četiri sjednice Stegovnog vijeća HZJZ-a održane u 2022. godini vezane su uz moguća kršenja antidopiņskih pravila koja su se dogodila u 2021. godini (predmeti SP 01/22, SP 02/22, SP 03/22, SP 04/22).

Stegovno vijeće HZJZ-a je u 2022. godini zasjedalo sedam (7) puta zbog kršenja odredbi Pravilnika o antidopingu HZJZ-a:

Tabelarni prikaz zasjedanja Stegovnog vijeća

Datum zasjedanja	Sport	Prekršitelj	Vrsta i skupina tvari s Popisa	Stegovna mjera	Odredba Pravilnika koja je prekršena	Opaska
12.04.2022. SP 02/22	bodybuilding	sportaš		4 godine nepodobnosti	2.3	početak u 2021.
03.05.2022. SP 01/22	bodybuilding	sportaš		4 godine nepodobnosti	2.3	početak u 2021.
14.06.2022. SP 03/22	kickboxing	sportaš	dehidroklormetiltestosteron (S1.1)	4 godine nepodobnosti	2.1	početak u 2021.
14.06.2022. SP 04/22	powerlifting	sportaš	karboksi-THC (S8)	3 mjeseca nepodobnosti	2.1	početak u 2021.
15.09.2022. SP 05/22	savate	sportaš	karboksi-THC (S8)	3 mjeseca nepodobnosti	2.1	
15.09.2022. SP 06/22	savate	sportaš	karboksi-THC (S8)	3 mjeseca nepodobnosti	2.1	
06.12.2022. SP 07/22	obaranje ruke	sportaš	furosemid (S5)	2 godine nepodobnosti	2.1	

Žalbeno vijeće

Žalbeno Vijeće za antidoping u 2022. godini nije zasjedalo.

Tijekom 2022. godine osnovano je Žalbeno vijeće u Centru za prava u sportu pri Hrvatskom olimpijskom odboru kako bi se ispunio zahtjev Kodeksa WADA-e o uspostavljanju žalbenog vijeća institucijski neovisnog od organizacije koja postupa s rezultatima u području antidopinga. Time je ukinuto Žalbeno Vijeće HZJZ-a. U 2022. godini nije bilo sjednica žalbenog vijeća.

3. PREVENCIJA DOPINGA

Služba za antidoping je u okviru raspoloživih resursa i ograničenja povezanih s pandemijom korona virusom nastavila provoditi program edukacije ciljnih skupina za koje je nadležna i koje su uključene u njenu skupinu za edukaciju. Ciljne skupine bili su sportaši iz skupine određene za testiranje, profesionalni sportaši, natjecatelji u prvim ligama, sportaši međunarodnog ranga, sportaši iz „rizičnih sportova“, olimpijski kandidati, sportaši koji se nakon isteka sankcije vraćaju natjecanju te drugi sudionici koji sudjeluju u vrhunskom sportu (treneri, liječnici, fizioterapeuti, itd.). Na provođenje edukacije putem predavanja i Athlete Outreach programa izrazit utjecaj je imala pandemija i epidemiološke mjere koje su bile na snazi. Ograničene mogućnosti održavanja predavanja uživo pokušali smo kompenzirati online predavanjima. Također, usmjerili smo se na osiguranje online edukacijskih alata na ADEL platformi (WADA-in edukacijski program) i na njihovo prevođenje na hrvatski jezik. Rezultat je velika količina prevedenog materijala što je uveliko olakšalo korištenje i učinilo ih još dostupnijim našim korisnicima.

Realizacija planiranih edukacijskih aktivnosti uključila je različite metode informiranja sportaša i sportske zajednice kako bi se ograničenja u uvjetima pandemije svela na najmanju moguću mjeru. Edukacija sportaša i pratećeg osoblja sportaša provodila se sljedećim načinima:

- Predavanja (klasična i online predavanja)
- Online edukacija putem ADEL-a
- Komunikacija putem web stranice i newslettera
- Informiranje putem magazina NE!dopingu, brošura i letaka
- Direktna komunikacija sa sportašima i pratećim osobljem sportaša putem telefona ili e-maila o svim antidopinškim temama.

Predavanja

Tijekom 2022. održano je tridesetšest (36) predavanja (uživo i online), te je tim vidom edukacije obuhvaćeno nešto više od 900 osoba. Edukacija je, osim sportaša, uključila i učitelje, studente, trenere, pravnike, suce, liječnike i dopinške kontrolore.

Prikaz održanih predavanja u 2022. prema kategorijama

TIP PREDAVANJA / RANG	BROJ PREDAVANJA	BROJ SUDIONIKA
NACIONALNI RANG	10	255
MEĐUNARODNI RANG (REPREZENTACIJA)	1	35
MLAĐI UZRASTI SPORTAŠA	5	360
Nespecificirano*	20	279
UKUPNO	36	929

*Nespecificirano - ciljane grupe koje uključuju trenere, pravnike, suce, liječnike, farmaceute, studente, dopinške kontrolore

Prikaz održanih predavanja u 2022. prema sportovima

SPORT	UKUPNO AKTIVNOSTI
hokej na ledu	6
dizanje utega	1
nogomet	9

Suradnja sa zdravstvenom komisijom HOO-a

U izvještajnom razdoblju nastavljena je kontinuirano dobra suradnja sa Zdravstvenom komisijom Hrvatskog olimpijskog odbora kroz koju smo predstavili Popis zabranjenih sredstava za 2022. i 2023. i dali pregled svih aktualnih trendova iz područja antidopinga u Hrvatskoj i u svijetu, kao i specifičnosti testiranja u vrijeme pandemije koronavirusom.

Suradnja s Hrvatskim nogometnim savezom

Početkom 2022. započela je suradnja s Hrvatskim nogometnim savezom (HNS) u sklopu UEFA-inog antidopinškog edukacijskog projekta HatTrick. Održavanje radionica i predavanja u nogometnim klubovima s ciljem upoznavanja sportaša i njihovog pratećeg osoblja s antidopinškim programom, postupkom testiranja te njihovim pravima i obvezama. Za provođenje ovog projekta angažirana je posebna skupina edukatora.

Athlete Outreach

U navedenom razdoblju nije bilo Athlete Outreach programa zbog pandemije Covid-19.

Tiskani materijali

Popis zabranjenih sredstava za 2022. godinu tiskan je krajem 2021. u nakladi od 1.500 komada A5 formata, te je u siječnju 2022. distribuiran korisnicima. Popis se također nalazi na web stranici Zavoda od prosinca 2021.

Krajem 2022. pripremljen je i tiskan Popis zabranjenih sredstava za 2023. godinu u nakladi od 1.500 komada A5 formata.

Tijekom 2022. izašlo je šest (6) brojeva magazina NE!DOPINGU u nakladi od 600 primjeraka. Magazin je distribuiran nacionalnim savezima, sportskim klubovima, školama, zdravstvenim ustanovama, sportašima, sportskim djelatnicima i članovima Povjerenstava u sklopu Službe za antidoping HZJZ-a.

Krajem 2022. izdan je novi edukacijski materijal – Priručnik o antidopingu, kojeg je koncipirala Služba za antidoping. Ovaj Priručnik je namijenjen za početnu edukaciju o antidopinškim pitanjima, ali i za usavršavanje već stečenih znanja iz tog područja. Tijekom 2022. u svrhu promocije nadalje su korišteni letci, pripremljeni i tiskani u suradnji s Odjelom za dodatke prehrani i biološki aktivne tvari HZJZ-a. Letci su izrađeni u svrhu podizanja svijesti o štetnosti dopinga i mogućnostima edukacije i informiranja o dodatcima prehrani.

Programi za online edukaciju (ADEL platforma)

Služba za antidoping provodila je aktivnosti promocije nove online edukacijske platforme ADEL (Anti-Doping Education and Learning) koju je početkom siječnja 2021. postavila WADA. ADEL je nova i poboljšana verzija WADA ALPHA edukacijskog programa. Putem ove platforme, omogućuje se antidopinška edukacija sportaša, pratećeg osoblja sportaša kao i svih zainteresiranih za ovu temu. Raspon tečajeva i edukacijskih programa je širok, tečajevi se dodjeljuju ovisno o razini i ulozi u sportu. Uspješnim završetkom edukacijskih aktivnosti omogućeno je stjecanje certifikata čiji je rok valjanosti dvije godine. S ciljem da ih učinimo što dostupnijim našim korisnicima, veliki dio vremena se utrošio na prevođenje tečajeva i edukacijskih programa na hrvatski jezik. U razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2022. bilo je ukupno 4826 prijava na

dostupne tečajeve što uključuje prethodnu registraciju korisnika kao prvi korak prije pristupanja ponuđenim online tečajevima. Jedan registrirani korisnik može pristupiti jednom ili više ponuđenih tečajeva. Ukupan broj novoregistriranih korisnika na ADEL platformi u 2022. godini bio je 785, od ukupno 1.245 registriranih korisnika u razdoblju od 1.1.2021. do 31.12.2022., što uključuje sportaše, trenere, medicinsko osoblje i dr. Navedena platforma omogućuje praćenje po raznim kriterijima, kako korisnika tako i edukacijskih programa, što će biti korisno prilikom planiranja daljnjih antidopinških edukacijskih aktivnosti.

Web stranica

Web stranica Službe za antidoping HZJZ-a aktivno je korištena u svrhu kontinuirane informiranosti i edukacije o aktualnostima iz područja antidopinga svih sudionika u sportu kao i o programu antidopinga u vrijeme pandemije korona virusom. Sportašima i svim zainteresiranim sudionicima svijeta sporta omogućen je pristup na web stranici Popisu registriranih lijekova u Hrvatskoj koji sadrže neku od tvari zabranjenih Popisom zabranjenih sredstava. Taj Popis registriranih lijekova kontinuirano se ažurira na mjesečnoj bazi u suradnji s Hrvatskom agencijom za lijekove i medicinske proizvode. Također, redovito se ažurira sadržaj prikaza zabranjenih lijekova u Hrvatskoj putem napredne tražilice, što omogućuje pretraživanje baze tih lijekova upisom znakova za pretraživanje, čime se olakšava pronalaženje određenog zapisa.

Putem web stranice omogućili smo podršku i za sve ostale segmente antidopinških aktivnosti (testiranje, terapijska izuzeća, legislativa, brošure itd.), gdje se također nalazi i WADA-in video provedbe dopinške kontrole s hrvatskim prijevodom.

Na web stranici Službe za antidoping postavljeni su svi relevantni dokumenti vezani uz novu antidopinšku regulativu (Kodeks, Pravilnik o antidopingu, te svi međunarodni standardi: Popis zabranjenih sredstava za 2022. (od listopada 2022. i za 2023.), Međunarodni standard za testiranje i istrage, Međunarodni standard za laboratorije, Međunarodni standard za terapijska izuzeća, Međunarodni standard za zaštitu privatnosti i osobnih podataka, Međunarodni standard za sukladnost potpisnika s Kodeksom, Međunarodni standard za edukaciju i Međunarodni standard za postupanje s rezultatima).

Platforme za sigurnu transmisiju povjerljivih informacija

Tijekom 2022. godine nastavljeno je korištenje sustava za prijavu terapijskih izuzeća i za prijavu sumnji vezanih uz primjenu dopinga s obzirom da se radi o osjetljivim područjima gdje je osobito nužno zaštititi informacije koje se dobivaju tim putem (osobni podaci, medicinske informacije, podaci koji po svojoj prirodi jesu strogo povjerljivi i koje je potrebno zaštititi od neovlaštenog pristupa).

Newsletter

Tijekom izvještajnog razdoblja nastavljeno je slanje antidopinškog newslettera, dinamikom od dva (2) newslettera mjesečno. Svrha planiranog newslettera je intenziviranje komunikacije sa zainteresiranim sudionicima sportske zajednice u Hrvatskoj.

Odnosi s javnošću

Mediji imaju izuzetno važnu ulogu u prenošenju antidopinških informacija. S hrvatskim medijima ostvarivala se dobra suradnja. Na upite novinara odgovaralo se u skladu s odredbama Kodeksa i odgovarajućih međunarodnih standarda.

4. MEĐUNARODNA SURADNJA

MEĐUNARODNE AKTIVNOSTI I MEĐUNARODNA SURADNJA

Tijekom 2022. Služba za antidoping je sudjelovala u sljedećim aktivnostima u okviru međunarodne suradnje:

- Suradnja sa Svjetskom antidopinškom agencijom (WADA)
- Suradnja s Institutom nacionalnih antidopinških agencija (iNADO)
- Suradnja s tijelima Vijeća Europe za antidoping, komisije Vijeća Europe za odnose s WADA-om (CAHAMA)
- Suradnja s tijelima Vijeća Europe za antidoping, savjetodavnih skupina Vijeća Europe (T-DO)
- Sudjelovanje u radu organizacije CEADO (Central European Anti-Doping Organisation), potpisan je u 2022. godini memorandum suglasnosti (Memorandum of Understanding) između WADA-e i CEADO grupe radi sudjelovanja u zajedničkim projektima edukacije u vezi antidopinga. Planirano je nastaviti suradnju oko unaprjeđenja antidopinškog ustroja u zemljama EERADO uz podršku i dijeljenje znanja na tom području od strane zemalja članica CEADO grupe, a sam projekt WADA-CEADO-EERADO bit će kontinuiranog trajanja dok bude postojala potreba za podrškom na tom području.
- Podrška Upravi za sport pri Ministarstvu turizma i sporta vezano za zasjedanje radne skupine za sport EU
- Sudjelovanje na Svjetskom kongresu WADA-e u Lausanni 2022. – online
- Sudjelovanje na godišnjem sastanku i workshopu iNADO-a u Lausanni - online
- Sudjelovanje na sastancima Komisije Vijeća Europe za odnose s WADA-om (CAHAMA) i Monitoring skupine Vijeća Europe (T-DO) - sastanci su realizirani online putem
- Suradnja s Međunarodnom agencijom za testiranje (ITA)
- Suradnja s laboratorijem u Seibersdorfu – standardna suradnja vezana uz testiranje uzoraka sportaša te sudjelovanje na antidopinškoj radionici iz područja 'Experiencing WADA: Passport, Paperless, Blood Spots and More' (27.11.2022.)
- Suradnja s antidopinškim organizacijama oko specifičnih pitanja (testiranje, edukacija, prikupljanje informacija)

- suradnja s antidopinškom agencijom Bosne i Hercegovine u okviru Sporazuma o suradnji potpisanog 2012.
- suradnja sa slovenskom antidopinškom agencijom u okviru Sporazuma o suradnji potpisanog 2017.
- suradnja s austrijskom antidopinškom agencijom u okviru Sporazuma o suradnji potpisanog 2018.
- suradnja s moldovskom antidopinškom agencijom u okviru Sporazuma o suradnji potpisanog 2022.
- suradnja s drugim međunarodnim sportskim i antidopinškim organizacijama (Međunarodni olimpijski odbor, Međunarodni paraolimpijski odbor, međunarodni sportski savezi, nacionalne antidopinške organizacije)

Sudjelovanje na radionicama i projektima

- sudjelovanje na webinaru ITA-e vezano uz istrage i testiranja, te koordinaciju aktivnosti vezanih uz Olimpijske i Paraolimpijske igre u Pekingu (27.01.2022.)
- sudjelovanje na webinaru WADA-e vezano uz Upitnik WADA-e za praćenje sukladnosti potpisnika Kodeksa (WADA Code Compliance Questionnaire) (17.02.2022.)
- sudjelovanje na simpoziju u sklopu tečaja trajne edukacije 'Ozljede u športu' organiziranom od strane Zdravstvene komisije HOO-a (18. i 19.03. 2022.)
- sudjelovanje na webinaru WADA-e o primjenu suhe kapi krvi na filter papiru kao alternativne tehnike uzimanja uzoraka krvi (07.04.2022.)
- sudjelovanje na godišnjem sastanku iNADO-a (online) (09.06.2022.)
- sudjelovanje na webinaru iNADO-a 'New Possibilities to Use Anti-Doping Capacity „Reassess – Adapt – Improve“' (10.06.2022.)
- sudjelovanje na godišnjem simpoziju WADA-e (online) (11. i 12.06.2022.)
- sudjelovanje na webinaru iNADO-a 'iNADO Member-only Webinar: AFLD's Compliance with the World Anti-Doping Code: Challenges and Achievements' (13.07.2022.)
- sudjelovanje na webinaru iNADO-a - Transforming into a Sport Integrity Agency: The FINCIS Experience with Mr. Teemu Japisson (26.9.2022.)

- sudjelovanje na webinaru UEFA-e radi provedbe HatTrick programa u sezoni 2022/2023 (17.10.2022.)
- sudjelovanje na webinaru WADA-e za područje edukacije pod nazivom "Global Learning and Development Framework - Training for anti-doping practitioners" (26.10.2022.)
- sudjelovanje na webinaru WADA-e za liječnike radi edukacije iz područja terapijskih izuzeća (14.12.2022.)

5. TERAPIJSKA IZUZEĆA

Tijekom izvještajnog razdoblja, rad Povjerenstva za TUE odvijao se u skladu s odredbama Međunarodnog standarda za terapijska izuzeća te u skladu s Pravilnikom o odobravanju terapijskih izuzeća.

Tijekom 2022. godine zaprimljeno je trinaest (13) zahtjeva za dobivanje terapijskog izuzeća. Od toga:

- Povjerenstvo je razmatralo sedam (7) pojedinačnih zahtjeva za TUE (od toga je svih sedam zahtjeva ispunjavalo sve propisane uvjete prema smjernicama za dobivanje TUE-a)
- Od ukupnog broja zaprimljenih zahtjeva, u šest (6) slučajeva zahtjeva za TUE nisu bili ispunjeni propisani uvjeti za razmatranje zahtjeva na sjednici Povjerenstva

Na sjednicama Povjerenstva u 2022. od ukupno sedam (7) razmatranih zahtjeva za TUE odobreno je ukupno sedam (7) terapijskih izuzeća, od toga je svih sedam (7) bilo proaktivnih (PA), odnosno nije bilo retroaktivnih (RA) odobrenja terapijskih izuzeća.

Na sjednicama Povjerenstva u 2022. nije bilo neodobrenih terapijskih izuzeća.

Neutemeljeni zahtjevi za TUE rješavani su administrativnim putem bez sazivanja sjednica Povjerenstva, odnosno takvi su zahtjevi odbijeni.

Tablica 1. - zahtjevi za TUE

Ukupan broj zahtjeva	13
Ukupan broj održanih sjednica	7
TUE u postupku (pending)	0
Ukupan broj odobrenih TUE	7
Ukupan broj neodobrenih *TUE	0
Ukupan broj odbijenih zahtjeva **	6

*-neodobreni TUE: odnosi se na neodobravanje korištenja zabranjene tvari i/ili metode od strane Povjerenstva za TUE

**-odbijeni zahtjevi: odnosi se na zahtjeve za odobrenjem terapijskog izuzeća koji su odbijeni administrativnim putem bez sazivanja Povjerenstva za TUE, kad je razvidno da zahtjev ne ispunjava uvjete za odobrenje sukladno Međunarodnom standardu za terapijska izuzeća

Tablica 1a. - odobrenja terapijskih izuzeća prema tipu TUE-a

Ukupan broj proaktivnih TUE (PA)	7
Ukupan broj retroaktivnih TUE (RA)	0

Tablica 2. – prikaz odobrenih TUE-a – prema aktivnoj tvari, dijagnozi i tipu TUE-a

aktivna tvar	dijagnoza	tip TUE
budezonid	eozinofilni ezofagitis	PA
somatropin	zaostatak u rastu	PA
metilfenidat	ADHD	PA
prednizon	ulcerozni kolitis	PA
somatropin	nedostatak hormona rasta	PA
somatropin	nedostatak hormona rasta	PA
modafinil	narkolepsija i katalapsija, cerebralna paraliza	PA

Tablica 3. – prikaz neutemeljenih zahtjeva za TUE

aktivna tvar	dijagnoza	razlog
furosemid	hipertenzija	sportaš međunarodne razine
epinefrin, hidrokortizon	alergijska reakcija	zabranjeno samo na natjecanju
triamcinolon acetonid	lezija hrskavice desnog kuka	zabranjeno samo na natjecanju
inzulin	dijabetes	medicinska dokumentacija starija od 12 mjeseci
monoklonsko protutijelo	ulcerozni kolitis	tvar nije na Popisu zabranjenih sredstava
Triamcinolon acetonid	lezije hrskavice desnog koljena	izvan perioda eliminacije

Sve odluke povjerenstva za TUE iz izvještajnog razdoblja unesene su u sustav ADAMS i na taj način učinjene dostupnima WADA-i i drugim ovlaštenim organizacijama. Na taj je način osigurana transparentnost postupanja po pitanju terapijskih izuzeća i rada Povjerenstva za TUE.

Vezano uz stupanje na snagu Uredbe o općoj zaštiti podataka (GDPR) 25. svibnja 2018. implementiran je sustav sigurne predaje zahtjeva za TUE elektronskim putem, odnosno putem 'sigurnog TUE portala', čime se u najvećoj mogućoj mjeri štite osobni i povjerljivi podaci osoba koje predaju taj zahtjev. U skladu s ažuriranjem sigurnosnih mjera zaštite takvih podataka, dostupni su i dodatni načini predaje zahtjeva za TUE, a to su predaja preporučenom poštom i/ili osobna predaja u Službi za antidoping Zavoda za javno zdravstvo.

Tijekom 2022. godine ažurirani su svi prateći dokumenti vezani uz postupak zaprimanja i odobravanja terapijskih izuzeća.

6. MEDICINA I ZNANOST

Savjetovalište je nastavilo pružati usluge sportašima u natjecateljskom i rekreativnom sportu, medicinskom osoblju sportskih saveza i klubova, specijalistima medicine rada i sporta, liječnicima drugih specijalnosti uključenih u liječenje sportaša, sportskim djelatnicima i drugim osobama vezano na probleme primjene lijekova u sportu. Usluge savjetovališta bile su sljedeće:

- savjetovanje u vezi tvari i metoda zabranjenih u sportu (savjetovanje sportaša, trenera, fizioterapeuta, liječnika)
- upiti i savjetovanja drugih osoba iz područja antidopinga (roditelji sportaša, nastavnici tjelesnog odgoja, pedagozi, instruktori fitnessa, farmaceuti, liječnici, i druge nespecificirane osobe)
- medicinska podrška za antidopinška pitanja, uključujući postupanje s rezultatima, istrage, praćenje laboratorijskih nalaza u ADAMS-u, ABP-a (hematološki i steroidni modul), sudjelovanje u pripremi i provođenju postupaka vezanih uz zahtjeve za odobravanje terapijskih izuzeća
- revizija povišene vrijednosti korionskog gonadotropina kod muškog sportaša zbog isključenja sumnje na korištenje te tvari u svrhu doppinga
- praćenje stručne literature i davanje mišljenja ili preporuka vezanih uz postupanje s rezultatima
- suradnja s akreditiranim laboratorijima po pitanju analize zabranjenih tvari u sportu
- razmjena iskustava i spoznaja s drugim organizacijama iz područja antidopinške problematike
- ažuriranje materijala i unaprjeđenje sustava za prijavu terapijskih izuzeća, uključujući izradu smjernica za prijave terapijskih izuzeća kod injektibilne primjene kortikosteroida u periodu izvan natjecanja
- sudjelovanje u edukaciji studenata četvrte godine Medicinskog fakulteta iz područja antidopinga kroz održavanje online predavanja u sklopu predmeta 'Doping i antidoping', s naglaskom na legislativu i ustroj antidopinškog sustava, kršenja antidopinških pravila, sankcije, Popis zabranjenih sredstava i dopinšku kontrolu.

- sudjelovanje u radnoj skupini za ažuriranje Popisa droga, psihotropnih tvari i biljaka iz kojih se može dobiti droga te tvari koje se mogu uporabiti za izradu droga te Liste tvari zabranjenih u sportu za potrebe primjene članka 191.a. Kaznenog zakona (NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19, 84/21)

U 2022. godini kroz rad Savjetovališta za antidoping obavljene su brojne konzultacije na upite sportskih liječnika, sportaša i trenera koje su se odnosile na primjenu lijekova i dodataka prehrani. Najčešća pitanja su se odnosila na sigurnost uzimanja različitih dodataka prehrani. Pitanja o lijekovima su obuhvatila uzimanje lijekova poput antibiotika, inhalacijskih glukokortikoida, nadomjesnih hormona štitnjače, analgetika, antihistaminika, antihipertenziva, inhibitora protonske pumpe, inzulina, antiepileptika, antidepresiva, lokalnih dekongestiva, ali i anaboličkih steroida, glukokortikoida, nespecificiranih stimulansa, alkohola i kanabisa.

7. ODRŽAVANJE PROSTORA I OPREME

U 2022. nabavljen je potreban potrošni materijal (kitovi za dopinške kontrole, zaštitne maske i rukavice) kao i ostala potrebna oprema.